

ПОЗОРИШНЕ НОВИНЕ

www.narodnpozoriste.rs

Издаје Народно позориште у Београду

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ИГРЕ 29. АПРИЛ

TRIPLE BILL

БАЛЕТ ПРЕМИЈЕРА

ВЕЛИКА СЦЕНА

ПРЕМИЈЕРНА ОБНОВА И ПРЕМИЈЕРА У ОПЕРИ, БАЛЕТСКА ПРЕМИЈЕРА ЗА МЕЂУНАРОДНИ ДАН ИГРЕ, ДВЕ ПРЕМИЈЕРЕ У ДРАМИ

Пуном паром у свим секторима

Балет се вечерас придружује обележавању Међународног дана игре премијером која под насловом „Triple Bill“ обједињује три кореографије светски познатих и признатих уметника – „Дуо“ Љубинке Добријевић, „Step Lightly“ Пола Лајтфуга и Сол Леон, те „Шест плесова“ Јиржија Килијана. Пре премијере, у фоајеу II галерије, биће отворена изложба фотографија „Triple Bill – корак по корак“ аутора Небојше Бабића.

Један од омиљених наслова класичног оперског репертоара, Росинијев „Севиљски берберин“,

поново је на нашој сцени. По-

ставку Борислава Поповића која је за више од три деценије сценског трајања доживела скоро 200 реприза, са великом пажњом је обновила Ивана Драгутиновић Маричић, костиме Божане Јовановић Олга Мрђеновић, а декор Миомира Денића – Мираш Вуксановић. На премијерној обнови, 17. и на репризи 21. априла, публика је салвама аплауза испратила наступе наших солиста Снежане Савичић Секулић, Љубомира Поповића, Предрага Милановића, Мике Јовановића, Живана Сарамандића, Горана Крнете, Жељке Здјелар, Бранислава Косанића и других, као и Орке-

стар и Хор Опере, под музичким вођством Ане Зоране Брајовић.

Без дана предаха, Опера је почела припреме за премијеру „Лучије од Ламермура“ Гаетана Доницетија, која се планира за 29. мај. Режија је поверена госту из Енглеске Џону Рамстеру, за диригентским пултом ће бити Зорица Митев Војновић, сценографију креира Борис Максимовић, а костиме Марина Меденица. Насловну улогу тумаче Сања Керкез и Снежана Савичић Секулић, а остале соло роле припремају Владимир Андрић, Миодраг Д. Јовановић, Дејан

Максимовић, Хон Ли, Дарко Ђорђевић, Игор Матвејев, Иван Томашев, Вук Матић, Ива Профаца, Жељка Здјелар, Игор Матвејев и Дарко Ђорђевић.

У Драми се припремају два наслова, „Животињско царство“ у режији Ксеније Крнајски (премијера је најављена за 22. мај) и „Златно теле“, драматизација романа Илфа и Петрова, коју потписује редитељ представе Горан Марковић, а премијера се предвиђа за другу половину јуна. (више на странама 2, 3 и 4)

**СЛАВИМО
ЕВРОПСКЕ
ДАНЕ ОПЕРЕ**

8. мај **АИДА** 19.00

9. мај **СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН** 11.00

**Редовна годишња
АУДИЦИЈА**

за пријем
балетских играча
(мушкарци)

27. 5. 2010. у 12.00

ПОЗОРИШНЕ Издание
НОВИНЕ НОВОСТИ

ПОПУСТ

ПРИ КУПОВИНИ КАРТЕ

20%

Севиљски берберин

АРДАЛИОН РИСТАНОВСКОМ

Никола Ристановски наставља да повећава списак награда добијених за улогу Ахмета Нурудина у представи „Дервиш и смрт“. Највећим признањима која је овај уметник освојио у земљи и иностранству, придружио се и „Ардалион“ за најбољу мушку улогу, са недавно завршеног XIV југословенског позоришног фестивала у Ужицу. Награду му је једногласно доделио жири који су чинили глумица Ђурђија Цветић – председник, театролози Иван Меденица и Дарко Гашпаровић, редитељ Мартин Кочовски и костимограф Снежана Ковачевић, а лауреату је уручена на представи 25. априла.

J. C.

ПОКОЈНИК НАЈБОЉИ У СМЕДЕРЕВУ

На смедеревским Нушићевим данима, по одлуци Стручног жирија који је радио у саставу Ружица Сокић, Мухарем Первић и Драгослав Мандић, за најбољу је проглашена представа „Покојник“ у режији Егона Савина, у продукцији Народ

ног позоришта. Награду за глумца вечери из града на Дунаву понео је Предраг Ејдус, а по оцени публике највећу оцену (4,77) добила је представа Звездара театра, „Сумњиво лице“ у режији Божидара Ђуровића.

P. P. H.

НУШИЋ И КРИТИКА

Усреду, 21. априла, промовисана је најновија књига у издању смедеревског Фестивала, „Нушић и критика – на примеру поставки ‘Госпође министарке’ на сцени Народног позоришта у Београду“, аутора Јелице Стевановић. О књизи, која проучава специфичан однос критике према нашем највећем комедиографу и његовом делу, на примеру комедије за коју се свакако може рећи да је у периоду од скоро целог века заштитни знак Националног театра, говорили су Драгана Чолић Биљановски, селектор фестивала, театролог и професор ФДУ, Жељко Хубач, драмски писац и критичар, те ауторка. Промоција је одржана у кафани „Дарданели“ у Смедереву.

P. P. H.

ИГРА СЛИКАНА РЕЧЈУ

Едисија „Из историје Народног позоришта“ постала је богатија за још један наслов. Реч је о књизи „Игра сликана речју“ Милице Зајцев, коју су објавили Издавачка делатност нашег националног театра, Музеј позоришне уметности Србије и КИЗ „Алтера“. Ова, како у поднаслову књиге стоји „играчка хроника догађаја на балетској сцени Народног позоришта у Београду (1960–2007)“, драгоцену је сведочанство о последњих безмало пет деценија рада нашег Балета, али и незамењив извор за сва будућа проучавања историје уметничке игре у нас. Књига обједињује скоро 150 критика које је ова неуморна посвећеница Терпсихоре написала и објавила у разним новинама и часописима у поменутом периоду, а биће промовисана у среду, 5. маја, у Музеју позоришне уметности.

J. C.

УОЧИ ПРЕМИЈЕРЕ „ЖИВОТИЊСКОГ ЦАРСТВА“

Кад се руше снови, свака судбина је тешка

У средишту комада, који поставља Ксенија Крнајски, налази се пет глумаца оптерећених страхом од губитка радног места, јер су запослени по уговору. Насупрот тој егзистенцијалној причи одвија се и њихова приватна драма из гардеробе. Ова „представа у представи“ осликава међуљудске

по неколико месеци. Јунаци овог комада представљају на сцени забавну, комерцијалну представу намењену широким народним масама, а у приватном животу имају разне проблеме. Завршетком играња представе, почиње и распад њихових ‘малих живота’, на сцени и у гардероби. То је, на неки начин, метафора читавог тог света, у којој се огледа порозност нечега што

допасти и публици која ће бити у прилици да сва та дешавања посматра, као да вири кроз кључаоницу. Видеће кроз шта све пролазе уметници у ситуацији када су само ‘административни бројеви’, каже Анастасија Мандић која ће се појавити у улогама Сандре, Антилопе и Тост хлеба. „Многи, који немају додирних тачака са глумом, мисле да се ту

односе уметника, али и њихово саможртвовање за професију због које су изгубили приватне животе и почели све више да личе на ликове из комада у којем играју...

„Веома ми је важно да ме текст који радим ‘дотакне’, али и да се тиче мојих пријатеља, колега, породице... Када сам прочитала Шимелпфенигов комад, препознала сам у њему читав један свет којем и ја припадам“, објашњава Ксенија Крнајски разлоге због којих се прихватила режије овог комада, уочи почетка једне од сценских проба, и додаје: „Интересантно је да је тај свет у јавности представљен као идеалистички, склон декаденцији, хедонизму, зато што људи обично мисле да глумци, редитељи и остали који раде у позоришту живе врло опуштено и да је ту све безбрижно и дивно. Наравно да није тако и да је слика, ипак, другачија. Овај комад говори о томе. Кад после неке пробе изађем из позоришта и кренем кући, не одлазим ‘празне главе’ и не враћам се назад следећег јутра ‘ресетована’, већ проблематику и тему комада који постављам носим са собом

Комад „Животињско царство“ савременог немачког драмског писца Роналда Шимелпфенига је интригантна црнохуморна прича о глумачком животу у позоришту, на сцени и ван ње.

споља изгледа глатко, а уствари је препуно пукотина“.

Слично размишља и Гојко Балетић који напомиње да комад, иако у њему постоје и духовити елементи, генерално, ипак, одише тескобом и муком: „С једне стране, присутна је та лепота глуме, играња, песме, музике и аплауза, а са друге, као нека супротност читавом том шаренишу, налазе се разни приватни проблеми јунака чији је живот константно оптерећен јурњавама за послом, трагањем за сопственим идентитетом“, напомиње Балетић који ће тумачити и лик Дирка, те Птице Марабу и Флаше кечапа.

„Сигурна сам да ће се прича

све ‘врти’ око гламура. Међутим, често се деси, као што је случај и у овој причи, да свако од нас дође у ситуацију да обуче костиме од сунђера и да се зове Млин за бибер, Флаша кечапа, Јаје на око или Тост хлеб. То је оно што свако глумачко биће, у недостатку посла, прође у разним програмима за Нову годину, промоцијама производа, рекламама... Док смо студирали, професори су нас спремали да свако од нас једног дана буде велики глумац и да игра раскошан драмски репертоар, а онда ти живот донесе нешто сасвим друго“, наглашава Мандићка.

У представи, поред Балетића и Мандићке, играју и Милош Ђорђевић (Петер, Лав, Јаје на око), Златија Ивановић (Изабел, Мачка генетка, Млин за бибер), Александар Срећковић (Френки, Зебра), те Борис Пинговић у улози писца и редитеља Криса. Сценограф је Синиша Илић, костимограф Бојана Никитовић, музику компоњује Владимир Петричевић, а за сценски покрет је задужен Милош Пауновић.

■ Микојан Безбрадица ■

КОВАЧИ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Радост сусретања

Представа „Ковачи“ Милоша Николића, у режији Стефана Саблића, гостовала је од 15. до 18. априла у Грачаници, Гораждевцу, Великој Хочи и Звечану, на Косову и Метохији.

Посебно за ову прилику, у улогу Петера је врло успешно „ускочио“ Урош Урошевић. У представи играју и Миленко Павлов, Драган Николић и Зорица Мирковић.

Уз ансамбл, на пут су пошли и управник Народног позоришта у Београду Божидар Ђуровић, директор драме Ивана Димић и Ненад Тодоровић, управник Народног позоришта у Приштини (привремено измештеног у Косовску Митровицу). А Милан Гуговић је првог дана, да би поздравио децу у Грачаници, путовао тамо и назад десетак сати.

Током гостовања представници Позоришта су поклањали књиге школским библиотекама и најбољим ђацима, у местима у којима су играле представе. Најмлађима у публици поклањани су након представе часописи, музички дискови и потписане слике познатих глумаца Народног позоришта у Београду.

Гостовање је протекло под изу-

зетним емотивним набојем, поготово током извођења представа у Грачаници, Гораждевцу и Великој Хочи, местима у којима Срби живе у окружењу. На путу до енклава

Тузлан је податак да већина деце у Грачаници, Гораждевцу и Великој Хочи никада пре није била у позоришту, те да им је ово био први сусрет са глумцима и позоришном уметношћу.

наш аутобус је био под пратњом полиције. Током пута било је непријатних утисака, пошто су локални возачи стално покушавали да се убаце између полицијског возила и аутобуса, а често су гестовима и речима исказивали незадовољство што виде београдски аутобус. Али, постоји и другачији пример: на бензинској пумпи у Пећи, где не примају динаре а ми нисмо хтели да плаћамо у еврима, добили смо флашу воде на поклон. Сретали смо и војнике, махом пријатељски настројене, разних војски које „обезбеђују Косово и Метохију, да“, како рече

један монах када смо обилазили манастир, „не употребимо другачији израз за страну војску у својој земљи“.

Гостопримство домаћина је било изузетно срдечно и искрено, а чланови ансамбла представе одговорили су им на најбољи могући начин, сјајним извођењем представа упркос очекиваним, врло лошим техничким условима, на које се, треба напоменути, нико ни једном речју није пожалио.

Занимљив је био догађај у Великој Хочи, после представе, на дружењу са домаћинима „Код Жике“. У пуном жеку весеља, а ни песме ни врхунског хочанског вина није недостајало (у Великој Хочи се налази винарница, како у том крају називају винарију, Високих Дечана), нестала је струја. Песма се у мрклом мраку наставила, као да се ништа није догодило, а мобилни телефони и батеријске лампе су осветлили просторију. Ускоро је укључен и агрегат и све је дошло на своје место.

Верујемо да ће ово гостовање остати упамћено пре свега по подршци и радости које су пружиле људима свакодневно суоченим са истинским недаћама.

■ Немања Константиновић ■

ЛУБИЛЕЈ У ДРАМИ

Педесети „Судија“

Уторак, 27. априла, представа „Судија“ шведског писца Вилхелма Моберга била је изведена педесети пут.

Да подсетимо, премијера је била на Сцени „Раша Плаовић“ 17. фебруара 2006, комад је превела Љиљана Андрић, представу је режирала Тања Мандић Ригонат која потписује и драматуршку адаптацију текста и избор музике, драматург је била Молина Удовички, лектор Љиљана Мркић Поповић, сценограф Александар Денић, костимограф Марина Вукасовић Меденица, сценски покрет је осмислио Владимир Логунов, дизајн звука

потписује Зоран Јерковић, а сарадник за филм је био Балша Ђого.

Улоге су на премијери тумачили Ненад Маричић (Кристер), Марија Вицковић (Брига), Ружица Сокић (Гђа Бернхард), Петар Банићевић (Мировни судија), Александар Срећковић (Арнолд), Владан Гајовић (Др Леонхард), Хана Јовчић потоња Анђели (Ланер), Добрила Стојнић (Торнвалд), Ксенија Јовановић (Старија дама), Александар Ђурица (Судија Кунинг), Немања

Константиновић и Давор Бабић (Полицајци – статисти). У току протекле четири године, дошло је и до мањих измена у подели, па је тако улогу Леонхарда две сезоне тумачио и Слободан Бештић, а улогу Арнолда Милан Чуиловић, у улози Брите се смеђују Марија Вицковић и Сена Ђоровић, а улогу Мировног судије је преузео Небојша Кундачина.

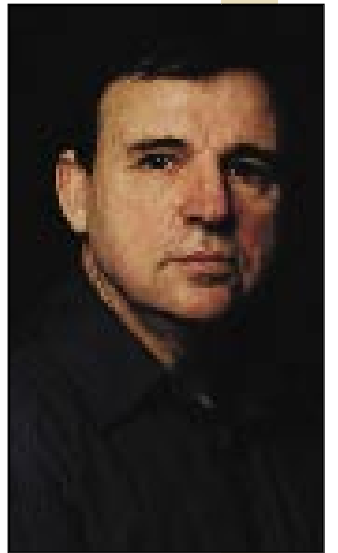
Представу је до сада видело преко 8000 гледалаца на матичној, али и на сценама у Подгорици, Студентском граду, Пожаревцу и Панчеву.

■ Јелица Стевановић ■

ГОРАН МАРКОВИЋ РЕЖИРА

Горан Марковић је почео проба комада „Златно теле“, насталог по познатом роману руских писаца Иље Илфа и Јевгенија Петрова, у преводу Николе Николића. Главног јунака, Остапа Бендера, игра Милан Лане Гуговић, а остале улоге тумаче Игор Ђорђевић, Властимир Ђуза Стојиљковић, Дарко Томовић, Радован Миљанић, Раде Марковић, Иван Зарић и Ивана Јовановић. Редитељ Горан Марковић потписује и драматизацију романа, сценограф је Борис Максимовић, костимограф Љиљана Петровић, композитор Зоран Симјановић, драматург Ивана Димић, лектор Љиљана Мркић Поповић, асистент редитеља Андреја Маричић... Премијера се планира за 19. јуни, на Великој сцени.

Ј. С.

ГОСТОВАЊА СТУДИЈА

Оперски студио „Борислав Поповић“ гостоваће у 1. јуна у дворани Факултета уметности у Нишу, а у другој половини јуна у сали крагујевачке гимназије. На концертима ће бити изведени трећи чин Пучинијевих „Боема“, те други чин Гуновог „Фауста“ и Вердијеве „Травијате“, уз клавирску пратњу Глеба Горбунова. Студио воде и концерт су припремили примадона Радмила Бакочевић и маестро Дејан Савић.

М. Б.

ДРАМА РЕГИОНА

Унамери да путем савремених текстова аутора млађе генерације постане видљивија нова слика позоришне реалности некадашњег југословенског простора, Народно позориште је од 9. до 15 априла организовало манифестацију „Путеви савремене драме региона“ на којој су одржана јавна читања седам комада савремених драмских писаца из Словеније, Хрватске, Македоније, Босне и Херцеговине и Србије. Одржана је и трибина са темом афирмације домаћег драмског текста у земљама региона, на којој су учествовали Ивана Димић, Алмир Имширевић, Дора Делбијанко, Мирослав Радоњић, Александар Милосављевић, Бранко Димитријевић, Славко Милановић, Маја Пелевић, Кокан Младеновић и Ана Томовић, а медијатор је био Жељко Хубач.

Р. П. Н.

ЗЛАТНИ БЕОЧУГ

Народно позориште је један од два овогодишња добитника Изванредног „Златног беоцуга“, највишег признања које сваке године додељује Културно-просветна заједница Београда за трајни допринос култури нашег града. На свечаности доделе ових престижних награда, која је одржана 8. априла на Великој сцени, Беоцуг је примио управник Народног позоришта Божидар Ђуровић. Међу појединцима – добитницима „Златног беоцуга“ за 2009, били су и наши уметници, Милан Лане Гуговић и Ана Павловић.

Ј. С.

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ – ЛЉУБИНКА ДОБРИЈЕВИЋ

Ходамо заједно кроз вечност

Љубинка и Петар Добријевић

Љубинка Добријевић, примабалерина, кореограф, балет-мајстор светског реномеа, потписује кореографију под називом „Дуо“. Издвајамо само неке појединости из њене импресивне уметничке биографије: значајну међународну каријеру започела је у Паризу у Theatre d'Art du Ballet, где је радила са чувеним балетским педагозима. Ду-

let de Monte Carlo, Будимпешта, Њујорку, Рио де Жанеиру. Са Петром Добријевићем је била директор Балета у Сарбрикену у Немачкој, а значајан ангажман су остварили у Швајцарској где су водили прву Балетску академију. Заједно су, 2006, у Народном позоришту поставили балете „Пакита“ и „Франческа да Римини“. Искрено и са много емоција, разговарамо о балету „Дуо“, који је посветила свом супругу и најближем сарад-

видела кореографију у глави. И тако, једне вечери чекајући од I до III чина неке оперете, позвала сам играче у салу и захваљујући изненадној инспирацији, поставила сам већи део кореографије. То се једноставно догодило, у једном даху. Како је и сама Шенбергова музика била прекретница у тражењу нових тоналитета у музици, односно прелаз између класичног и модерног музичког израза, тако је и балет

„Дуо“ направљен у том духу. Од оног иницијалног Pas de deux-а који сам поставила за Петра Добријевића и Беатрис Дижардан, овај који сада постављам за Ану Павловић и Милана Руса, односно за Милу Драгичевић и Јована Веселиновића, биће потпуно другачији. Сензибилитет играча снажно утиче на кореографију и она је стално у узлазној линији, посебно због чињенице да је сада друго време, тела су другачија и уопште, уметнички израз добија нову димензију. Музика, игра и два тела – то је оно што чини ово дело. Без сувишних детаља, само игра светла, покрет и емоција коју публика осећа.

Шта је за Вас игра?

Игра је уметност која уједињује простор и време. Покрет шири свој цртеж и трепери у ваздуху који га окружује, али оно што претвара покрет у кореографију је спознавање ритма, откуцаја срца, времена које убрзава или успорава своје трајање, које лебди, и у исто време се може упоредити са вечношћу.

Балет „Дуо“ је својеврсни омаж Вашем супругу Петру Добријевићу, првом играчу, балет-мајстору, кореографу...

Да, балет „Дуо“ је једноставна прича која се дешава јуче, данас и сутра. Та универзална димензија подразумева однос између двоје људи, борбу два бића која траже хармонију, савршен однос. То је прича о заједништву, заносу, љубави. Као што смо Петар и ја у животу све заједно радили, тако је и крај балета једноставан. Једно другом дајемо руку и ходамо... Ходамо заједно кроз вечност.

нику, недавно преминулом Петру Добријевићу.

Балет „Дуо“ сте већ поставили 1985. године у немачком граду Сарбрикену. У тој поставци је играо Ваш супруг Петар Добријевић. Реците нам нешто више о кореографској идеји коју сте реализовали на специфичну музику А. Шенберга.

Ту музику сам познавала од раније. Просто сам, слушајући је,

УСПЕСИ НАШИХ ОПЕРСКИХ УМЕТНИКА НА ИНОСТРА

Опера на до

Од почетка године, неколико оперских уметника Народног позоришта је у више наврата веома успешно гостовало на иностраним сценама. На тај начин, стара народна изрека да се добар глас далеко чује, иначе често по-

На сцени Државног театра у Берну, 26. фебруара одржана је премијера „Евгенија Оњегина“ у којем је, у улози Олге, бриљирала мецосопран Наташа Јовић Тривић. „Први сусрет са публиком је био изванредан, а добили смо и одличне критике“, истиче наша саго-

„Ја сам бескрајно поносна на солисте опере Народног позоришта“, не крије задовољство директорка тог ансамбла, Катарина Јовановић, наглашавајући да су они све те успехе, пре свега, заслужили својим преданим радом на матичној сцени и додаје: „Носећи искуство, таленат, сценичност и лепоту ван зидова ове куће и ван граница ове земље, они не проносе само свој добар глас, већ чине и велику услугу Народном позоришту тиме што нас стављају у први план поред својих имена. Мени је то веома важно и волела бих да имамо што више уметника који су на довољно високом уметничком нивоу да нас репрезентују широм Европе и света“.

Катарина Јовановић

Наташа Јовић Тривић

тврђивана бар када је реч о члановима наше куће, и овога пута се показала тачном.

Серију успешних гостовања, Сузана Шуваковић Савић је отворила 15. фебруара у Трсту, где је наступила у нашем конзулату, поводом Дана државности Републике Србије. У међувремену, певала је са колегама Дејаном Максимовићем, Александром Стамаговићем и Драганом Југовић дел Монако пред публиком у Атини, са Александром Ангелов је одржала неколико успешних концерата у Пули, Умагу и Ровињу, а била је и у Риму, у којем је увек радо виђен гост. Наша уметница која већ десет година наступа у главним улогама широм Италије, каже да је тамошња публика заиста изванредна: „Право је задовољство певати за такве љубитеље опере, који знају да награде професионалца. Сале су увек распродате, а ја се после сваког наступа осећам као права звезда, јер многи желе да им дам аутограм, да се сликају са мном... То је најприсутније у Ascoli Piceno, где у континуитету наступах већ осам година. Вероватно бих, у неким другим околностима, тамо постигла још веће резултате, али ја сам, ипак, пре свега мајка, а имам и своју матичну кућу због које сам јако срећна“.

годошњу сарадњу остварила је са Морисом Бежаром, прво као балерина, а потом је са супругом Петром Добријевићем преносила Бежарове кореографије у којима су наступале највеће звезде тог времена. Учествовала је и у оснивању чувене Бежарове трупе Балет XX века, у Бриселу. Педагошки и кореографски рад наставља у миланској Скали, Teatro Comunale у Фиренци, париској Опери, Val-

ворница коју до краја сезоне очекује још 14 гостовања у овој Опери. „Позориште има веома добар ансамбл, а интересантно је да је шеф диригент наш човек, Србољуб Динић. Свака представа се игра ‘на карту више’ захваљујући пре свега музичком делу поставке, који је заиста одлично урађен“, каже Наташа Јовић Тривић која улогу Олге у популарној опери П. И. Чајковског игра и на сцени Народног позоришта.

Наш бас Иван Томашев, наступио је са великим успехом у Прагу, на сцени Државне опере, у представи „Дон Кихот“ Жила Маснеа. На премијери одржаној 18. марта под диригентском палицом Хеика Матијаса, као и на потоње три репризе, наш уметник је у насловној улози побрао салве аплауза од пробирљиве чешке публике, која је салу овог прелепог здања испунила до последњег места. Интересантно је на-

НИМ СЦЕНАМА

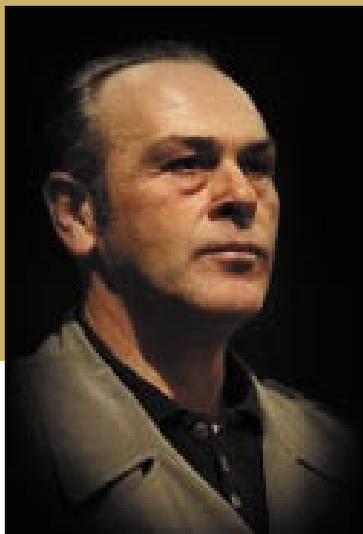
Бром гласу

поменути да је Томашев први наш певач који је наступио на овој сцени после паузе од 46 година, када је у истој

Драгана Југовић дел Монако

Иван Томашев

улози блистао великан наше оперске сцене, Мирослав Чангаловић.

Шеф диригент Опере и Балета Народног позоришта, Дејан Савић, вратио се почетком априла са гостовања у Италији и Русији. У Фиренци, главном граду Тоскане, у реконструисаном позоришту из XVII века, Савић је дириговао Пучинијеву „Мадам Батерфлај“, уз учешће солиста Томоми Ишигами, Ђорђа Беруђија, Алесандра Каламаиа... Публика их је наградила овацијама, а локална телевизија и медији испратили су овај несвакидашњи музичко сценски спектакл као регионални културни догађај првог реда. Маестро Савић је потом отпутовао у Краснојарск, где је учествовао на фестивалу Међународних оперских звезда у престижној Државној сибирској Опери и Балету. На велику радост публике, два стилски и тематски различита оперска дела, Пучинијеву „Тоску“ и Вердијевог „Риголета“, наш уметник је донео „надахнуто и аутентично“, уз изванредну сарадњу еминентних солиста попут првакиње Большог театра Елене Зеленскаје, солисте Маринског

Сузана Шуваковић Савић

Дејан Савић

театра Максима Вишњака, првака опере у Самари Василија Свјаткина, те великих ансамбала ове оперске куће.

После успешних наступа Драгана Југовић дел Монакона сцени Каирске државне опере, где је у последњих годину дана у три наврата по неколико пута певала насловну ролу у Вердијевој „Аиди“, управа те угледне куће поверила јој је и улогу Кармен у истоименој опери Жоржа Бизеа, која је премијерно изведена 16. марта. „Реакције публике и критике су биле изврсне. Управа позоришта ми је указала велику част, јер је „Кармен“ после пуних 18 година враћена на репертоар, управо ради мене. После премијере, певала сам и на репризама 17. и 19. марта, што значи да сам у четири дана имала три представе. Било је, признајем, напорно и за сада је то мој лични рекорд у броју наступа за тако кратко време. Доказ да смо направили одличну представу огледа се и у великом интересовању публике, па је Кућа одлучила да у мају, иако то није било у плану, уврсти на репертоар још четири репризе“, с радошћу истиче Драгана Југовић дел Монако.

■ Микојан Безбрадића ■

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ИГРЕ

Порука Хулија Боке

Још 1982. године, Међународни савет за игру, који се налази под окриљем UNESCO-а, установио је Међународни дан игре, 29. април. Тог дана рођен је Жан-Жорж Новер (Jean-Georges Noverge, 1727–1810), француски играч и балет-мајстор, велики реформатор игре.

Сваке године једна позната личност из света игре шаље поруку која обилази свет, чиме се скреће пажња на уметничку игру и указује на њену универзалност, као и на моћ да уклони све политичке и културне баријере и зближи људе кроз заједнички језик – игру.

Овогодишњу посланицу написао је Хулио Бока (Julio Bocca), чувени балетски играч и свакако најзначајнији аргентински играч свих времена, који је пуне две деценије био првак чувеног АБТ (American Ballet Theatre) из Њу-Јорка, оснивач је и уметнички директор балетске компаније Ballet

Argentino, а наступао је у свим значајним светским балетским трупима. Он у својој поруци каже:

„Игра је дисциплина, рад, подучавање, комуникација. Уз њу, штедимо речи које, можда, други не би разумели и уместо тога стварамо универзални језик, близак свима. Пружа нам задовољство, ослобађа нас и даје утеху зато што не можемо да летимо као птице, приближава нас небу, Светом и бескрају. То је узвишена уметност, сваки пут другачија, толико налик вођењу љубави да нам после сваке представе срце јако куца и жељно ишчекује следећи сусрет“.

■ Б. Кнежевић ■

Хулио Бока

ПОДРШКА МЛАДИМ КОРЕОГРАФИМА

Кореографске минијатуре

У организацији Удружења балетских уметника Србије, XIV фестивал кореографских минијатура, одржава се ове године у Народном позоришту, Битеф тетару и Установи културе „Вук Караџић“, од 11. до 15. маја. Као што је већ добро познато, Фестивал је интернационално такмичење кореографа и њихових премијерно изведених поставки, у трајању до десет минута.

Један од основних циљева Фестивала је подршка младим домаћим кореографима, те ће се од ове године додељивати и Награда „Охрабрена“, о којој ће одлучивати Уметничко веће, а која подразумева да ће Удружење награђеном обезбедити продукцију целовечерње представе чија ће премијера бити на следећем Фестивалу. Друга новина је Плесни биоскоп, који ће да прерасте у редовну активност УБУС-а.

Као што пропозиције налажу, најпре ће Уметнички савет Фестивала, који чине наши реномирани уметници, кореографи Владимир Логунов и Анђелија Тодоровић и балерина Милица Безмаревевић, путем видео-предсељеције изабра-

ти најбоље пријављене радове, а финална селекција за коју је улаз бесплатан, одржаће се 11. маја на Сцени „Раша Плаовић“, са почетком у 14 часова. Сутрадан ће се фина-

ли сти предста- в и ти на Такмичарској вечери, после чега ће жири прогласити победнике. На истој сцени, 13. маја са почетком у 20.30, у оквиру ревијалног програма биће премијерно представљена кореодрама „Лисабонска прича“, младог кореографа Александра Илића.

Пријатељ Фестивала, Нуро-Alpre-Adria bank, обезбеђује новчани износ за главне награде (3000 евра

за I награду, 2000 евра за II награду и 1000 евра за III награду), док УБУС додељује дипломе и бронзане статуете, рад академског вајара Риста Михаића по скици Душана Ристића, а о наградама ове године одлучује стручни жири у саставу:

Кјерсти Милер Сандсто, играч и кореограф (Норвешка / Швајцарска), играч и кореограф из Хрватске Маша Колар, кореограф из Италије Микеле Мерола, примбалерина Народног позоришта Далија Именић и Милош Софреновић, наш играч и кореограф који живи и ради у Аустрији. Исти жири додељује и Плакету „Александар Израиловски“ за одређени сегмент кореографске минијатуре, док Награду критике додељује жири у саставу: позоришни и филмски критичар Петар Волк, плесни критичар листа Политика Милена Јауковић и новинар РТС-а Маријана Терзин. О Награди публике одлучиће гледаоци, дужином трајања аплауза.

Фестивал подржавају Министарство културе Републике Србије, Секретаријат за културу Града Београда, Општина Стари град и Alpstein Events AG, Швајцарска.

■ Јелица Стевановић ■

ПОЗОРИШНЕ РЕФОРМЕ МИЛАНА ГРОЛА (7) | ПИШЕ ЗОРАН Т. ЈОВАНОВИЋ

ФЕЉТОН

IN MEMORIAM

Глумачко-балетска школа (1921)

После повратка из иностранства, где се налазио током рата као један од руководилаца Српског прес-бироа у Женеви, а потом у истом својству на Конференцији мира у Паризу, Грол 5. августа 1919. долази у Београд, преузима дужност од Милутина Чекића, свог заменика од 3. децембра 1918, и наставља рад на обнови Позоришта, које је материјално и људски у ратном вихору знатно пострадало. Готово да се почињало испочетка.

Међу приоритетним и неодољним пословима било је обнављање стручног школовања младог глумачког подмлатка, тако неопходног ослабљеном и проређеном уметничком ансамблу.

Иницијативом начелника Уметничког одељења Министарства просвете, Бранислава Нушића, и управника Милана Гро-

ла, 1. новембра 1921. је отворена Глумачко-балетска школа. Она не припада Народном позоришту, као што је то био случај са Глумачким школама из 1870. и 1909. године, него је замишљена као одсек Музичке школе, односно будућег Конзерваторијума.

Позори-

Михаило Исајловић

шни годишњак за сезоне 1918–1922, у тексту под насловом „Глумачко-балетска школа“, наводи, између осталог: „Програм за глумачки одсек обухватао је све што је потребно да се развију младе глумачке способности (дикцију, глуму, књижевност, историју позоришта, итд), али није изведен у потпуности. У почетку су предавали: Милан Грол (читање наглас, анализа текста, дикција), Милан Богдановић (српски језик и књижевност), др Винко Витезица (историја драме: класична драма), г-ђа Клавдија Исаченко (пластичне игре), Милоје Милојевић (елементи музике), Никола Николић (француски језик), др Јован Максимовић (руски), др Витезица (немачки). Услед материјалних тешкоћа, с којима се требало борити због недовољне државне помоћи, многи часови морали су доцније бити обустављени, тако да је при крају првог течаја целокупан рад сведен само на часове дикције и

глуме. Наставник за те часове био је Михаило Исајловић, редитељ и директор студија Глумачке школе, коме је у последње време био придодат као професор за српски језик Момчило Милошевић... Ученици глумачког одсека изашли су пред публику на дан своје испитне представе 28. јуна, када су изводили Молијеровог ‘Тврдицу’, поред неколико сцена из Шекспировог репертоара... Администратор је школе В. Живојиновић, редитељ Народного позоришта“.

Као прва поратна генерација, Драмски одсек су с успехом завршили Даринка Гњатић (потоња Милошевић), Лепосава Дугалић, Матеја (Мата) Милошевић, Мирко Кујачић, Милан Ајваз, Борислав Михаиловић и Душан Милосављевић. Последња двојица нису оставила готово никакав траг у позоришној уметности, док претходних петоро представљају знаменита глумачка имена у српском позоришту.

■ (наставиће се) ■

ЛИЧНОСТИ БЕОГРАДСКОГ БАЛЕТА (9) | ПИШЕ МИЛИЦА ЗАЈЦЕВ

ФЕЉТОН

Градими́р Хаџи Славковић

Градими́р Хаџи Славковић (1925–2002), за пријатеље и колеге једноставно Хаџија, балетском уметношћу је почео да се бави после Другог светског рата, као двадесетогодишњи младић, што је доста касно за почетак каријере. Но, за игру се интересовао и раније, када је са четрнаест година постао члан фолклорне трупе Маге Магазиновић, где је убрзо постао солиста. Хаџију, тада студента друге године права, за будућу професију је опоределио сусрет са Бранком Марковићем, колегом из фолклорне групе и већ чланом београдског Балета. Најпре је био волонтер, потом хонорарни сарадник, па стални члан ансамбла. У новооснованој Балетској школи, упоредо са наступањем у представама, од 1947. године је учио основе класичног балета код наших искусних педагога, Нине Кирсанове и Милета Јовановића.

Тако је дошао до својих првих солистичких улога у балетима: „Охридска легенда“ Маргарите Фроман из 1947, „Ромео и Јулија“ Димитрија Парлића из 1949. (Бенволио), „Лабудово језеро“ Нине Кирсанове (Зигфрид), „Бахчисарајска фонтана“ Ростислава Захарова (Гиреј), „Кинеска прича“ у поставци Парлића из 1975. (Мандарин), те друге, најчешће карактерне

улоге, у којима је могао да испољи свој изразити глумачки дар.

Током каријере, Хаџи Славковић је био поуздан партнер Јованки Бјегојевић, Рут Парнел, Вери Костић, Катари́ни Обрадо-

Са Рут Парнел у *Кинеској причи*

вић, Дорис Лејн, Бојани Перић, Душанки Сифниос и другим балеринама. Са кореографима је увек лако налазио заједнички језик, о чему сведочи и детаљ из веома плодне дугогодишње сарадње са Димитријем Парлићем: „У ‘Чудесном мандарину’ смо Парлић и ја заједнички одлучили, а на основу онога што је тако јасно сугерисала Бартокова музика, да један од разбојника, кога сам ја тумачио, буде макро, подвођач, човек без скрупула“, сећао се Хаџија.

Најснажнију синтезу игре, глуме и музике, којој је увек тежио, испољио је у интерпретацији Мандарина у „Кинеској причи“, коју је припремао читајући кинеске при-

че и песме, са жељом да колико год може уђе у душу те личности која је по свом менталитету нама далека, непозната... Нешто ближи му је био Гиреј из „Бахчисарајске фонтане“, којег је осветлио трагичним достојанством и учинио да тај његов лик, по драмској духовности, постане на нашој сцени образац за креирање ове улоге.

Суделовао је у свим наступима у иностранству током такозваног „златног доба“ Београдске Опере и Балета, о чему је доцније говорио са одушевљењем, и то не само због великих успеха на иностраним сценама и фестивалима: „Увек смо се озбиљно припремали за иностране турнеје. Сваки балет, свака

опера је морала бити беспрекорно изведена. У неким операма чланови балетског ансамбла, па и први играчи, били су само статисти. Сви смо то радо прихватили, па и први солисти као Милан Момчиловић, Бранко Марковић, Душан Тринић. Ја сам, на пример, играо Мандарина све док по либрету нисам био ‘отрован’, па сам онда у послењој слици играо у ансамблу, ратнике... Важан је био само резултат на сцени“, сећао се Хаџија непоновљивог ентузијазма из тог времена.

Био је асистент многих кореографа и са запаженим успехом је увежбавао и преносио кореографије Парлића, Лавровског и других: „Жиззелу“, „Охридску легенду“, „Ромео и Јулију“, пренео је на балетске сцене у Загребу, Сарајеву, Ријеци, Новом Саду и Хелсинкију. Од 1957. до 1961. био је шеф београдског Балета, а 1973. је, са места балет-мајстора, отишао у пензију, да би се посветио вокалној музици – певао је у секстету „Скадарлија“, по чему га памте ноге Београђани и њихови гости.

Љубав према уметности игре је, заједно са својом супругом, Љубицом Стефановић, такође дугогодишњом чланицом београдског Балета, пренео и сину Стевану, солисти у нашем ансамблу.

■ (наставиће се) ■

Гордана Вићентијевић
Еремија (1957–2010)

Упућивала је странце у лепоте нашег језика. Када су они отишли, почетком деведесетих, дошла је у Народно позориште да нас, најпре са места дискретне и поуздане секретарице управника, све непрекидно подсећа на лепоте и радости живљења. Потом је почела је да се бави чувањем, проучавањем и откривањем историје нашег националног театра. Једно време је, врло успешно, уређивала интернет презентацију Позоришта. А онда се прикрала подла болест, са којом се јуначки дуго борила, уз помоћ породице, бројних пријатеља из родног Аранђеловца и вољеног Београда али и из далеког Париза, а највише уз постојану и предану подршку и велики ослонац свеprisутне љубави свог живота – Срђана. Са пуно духа у души и љубави у срцу, са непоколебимим оптимизмом и са широким осмехом којим је успевала да разведри све око себе.

Такву ћемо је памтити.

Ј. Стевановић

Даница Ердџан
Мијач (1962–2010)

Наша драга Даница Ердџан Мијач, чланица Балета Народного позоришта, преминула 17. марта 2010. године после дуге и тешке болести.

Балетску школу „Лујо Давичо“ је завршила 1980. године. Као изузетно талентована и перспективна балерина одмах је примљена у ансамбл Балета у којем је следећих година, са успехом, играла у целокупном репертоару. Старије колеге памте је као уметницу изузетних способности, лепоте и грациозности. Са озбиљном болешћу, која ју је у великој мери онемогућила да изрази своје уметничке потенцијале, борила се дуго. Народно позориште је организовало последњи испраћај наше драге Данице.

Њене колеге из ансамбла